

Relabens in peccatum diaboli datum adorant, & Deo vniuersum.

quia flendo inaniter se mundant, qui vivendo nequiter iniquant, cum idcirco se lacrymis lavant, ut mundi ad sordes redeant. Et post pauca subdit: *Et qui admissum plangit, ipsam, quam flendo posuit imperare veniam, contemnit, & quasi in lutosa aqua seipsum voluit, quia dum flentibus suis viam munditiam subtrahit, ante Dei oculos, sordidas ipsas etiam lacrymas facit: Ecce dum diabolus expulsi ab homine per poenitentiam dum tamen per nova peccata, diabolus in ipsum ingreditur, sordidas ipsas lacrymas facit. Et inde illud habent ut mundi ad sordes redeant, ut inde diabolus suam antiquam domum inueniat mundam. ut in ea valde festiue lateatur, & exultet. Fiant novissima hominis illius sepe prioribus, Psal. 80. num. 16. Inimici Domini mentiti sunt ei, D. August. Mentitor homo Deo: Cum reddit ad id, quod renunciat, & subdit Psalmographus, & erit tempus eorum in saecula. Explicant Patres, Graeci, Ad damnationem aeternam.*

11. Et subdit Evangelista ex verbis Christi, *Tunc diabolus vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se, & ingressi habitant ibi, & qui spiritus nequiores possunt esse ipso diabolo explicat D. Prosper, de Promission. & Praedict. p. att. 2. c. 39. ait: spiritus malus, est spiritus superbia, nequior illo simulatio humilitatis, spiritus malus spiritus invidia, nequior illo simulatio caritatis; spiritus malus, spiritus mendacis, nequior illo simulatio veritatis; spiritus malus, spiritus luxuria; nequior illo simulatio castitatis; spiritus malus, spiritus avaritia; nequior illo, simulatio misericordiae; &c. Et si homo dicatur superbus, luxuriosus, mendax, avarus, non inde possimus, ac nequissimus est; datur namque aliquid nequius ac deterius ipsa superbia, luxuria ac mendacio. Ipsa nempe, virtutis simulatio, cum quis sit valde superbus, se humilem ostentat cum sit valde luxuriosus, speciem castitatis induit, hoc enim est super omne malum execrabile, cum homo nil virtutis habeat, larvam, ac figuram illius ostentat.*

12. De ultimis temporibus loquens Christus D. ait: *Matth. 2. num. 21. Eri tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi, usque modo neque fiet; sed in quo haec tribulatio tam vehementis erit super omnes, quae fuerunt & futurae sunt: explicat Javerius in suo opere Evangel. serm. 1. & post multas repetitiones ait: erit major pressura, quam unquam fuerit in mundo; major, quam tyrannorum, & hereticorum fides persequentium, filius perditionis dicit se esse Deum: Ecce in quo est tribulatio magna qualis nunquam fuit, aliud vero persecutione commota a Nerone, Domitiano, Diocletiano, ac Juliano Apostata aperta tyrannide, ac nequitia variis, & exquisitis tormentis; haec vero sub Antichristi colorato vultu, & sub colore, ac pallio iustitiae, cum ipse se Deum fingat, ita ut in templo Dei sedeat, ad Thessal. 2. n. 4.*

2. Thess. 2. *Inter omnes persecutiones nulla crudelior in omnia mala, nullum nequius, quam illud, quod sub Religionis praetextu machinatur in perditionem. De quo multa tam in hoc tomo, quam in aliis incis. Verb. H. p. c. r. s. i. t.*

Beatus Venter.

QUESTIO IV.

Quare haec mulier in presenti nec laudat Christi beneficentiam, nec sapientiam, sed tantum Matrem eius?

13. **C**um Christus D. post sanatum daemoneum impudicus Pharisaeorum blasphemias refutaret, extollit Marcella vocem: *Beatus venter, qui te portavit:* Quod Evangelium late expendi, tom. 3. c. 3. per triginta quaestiones, ubi omnia sunt dicta. Tamen pro majori doctrina, valde notandum, quod videns haec mulier Christi potentiam ac beneficentiam in sanando daemoneo; ejusque simul videns admirabilem sapientiam ac efficaciam in refutandis Pharisaeorum blasphemias, simulque ejus divinam patientiam, ac modestiam in sufferendis tot injuriis, neutrum eorum laudat, sed tantum sanctissimam Virg. Matrem ejus.

14. Videns mulier Christi beneficentiam in hominem, laudat eum in matre sua, *Beatus venter, qui te portavit:* Per Virg. Mariam enim omnia nobis salutaria, ac benefica; nam ut ait. D. Bern. saepe citatus serm. in Vigilia Nativitatis; *Nihil Deus non habere voluit, quod per Mariae manus non transiret:* Scribens Christi Genealogiam D. Matth. c. 1. n. 2. ait: *Abraham genuit Isaac, &c. & tandem venit, ac concludit: Jacob genuit Joseph virum Mariae, de qua natus est Jesus.* Cur genealogiam scribens non incepit a Deo qui produxit & creavit Adamum? seu cur non incepit a Seth a quo cognominati sunt Filij Dei, sed magis elegit exordium sumere ab Abrahamo? Ut ita manifestaretur, quod omnis salutis beneficentia ad nos per Mariam transfertur; sicut enim Israel egrediens ab Aegypto per quadraginta duas mansiones pervenit ad Jordanem, & inde gloriose totam promissionis terram occupavit, sic per quadraginta duas generationes ab Abrahamo ad Mariam Virginem pervenitur tanquam ad Jordanem, per quam nobis fit transitus ad caelestem terram promissam gratiae, & beatitudinis, omnidulcedine mellis, ac lactis caelestium donorum repleantur, sic ait: D. Hieron. Epist. ad Fab. in principio; *Per has generationes currit verus Hebraeus, qui de terra festinat ad caelum transire; & Aegypto saeculi derelicta terram promissionis ingreditur. Nec mirandum, si in illo numeri sacramento perveniamus ad regna caelorum, sub quo Dominus, atque salvator a primo Patriarcha pervenit ad virginem, quasi ad Jordanem, que pleno gurgite fluens, spiritus sancti gratias redundabat. Ubi enim ad Mariam devenitur, non tot aquarum fluctibus exundat Jordanis; ut favores gratiae, ac salutifera dona exundant ex Maria.*

15. Ait Isaias 11. num. 1. *Egredietur Virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet:* Ecce a virginea virga Maria egreditur flos Christus

Christus Jesus. Et cur Christus exiens a Maria dicitur flos, quam quid aliud? Pulcherrime Hugo V. Gor. in Miscella. 2. lib. 4. tit. 26. ait: *Virgo Dei genitrix virga est flos filius ejus. Quam bene, quam recte dicitur flos, quia ex virga virginea producitur. . . In flore itaque est mellificatio, ex flore fructificatio, ex flore favus, & fructus, si parva sunt ista, addo, quod ex flore medicamenta: ex hac medicina sanitas Sempiterna incorruptibilitatis: Quam pulchre Christus erumpens ex Maria, dicitur flos, ex quo fiunt fructus, mel, & medicamentum; in flore Christo Jesu ex Maria producente invenitur medela, ac medicamen ad omnes nostros languores cum suavissimo fructu, ac melle omnium celestium donorum: ex hac medicina sanitas; sempiterna incorruptibilitatis.*

16. Secundo: Viderat Marcella Christi efficaciam, ac energiam in confutandis, destruendis ac confundendis suis inimicis, inde laudat eum in Virg. Matre, quia omnis nostra victoria cum consensione, ac destructione inimicorum per Mariam voluit Deus fieri, ait Paulus ad Galat. 4. num. 5. *Cum autem venit plenitudo temporis misit Deus filium suum factum ex muliere.* Sed sicut Deus sine alicujus interventu creavit Adamum, cur etiam non creavit corpus, ut sibi illud adoptaret? supposito quod voluit fieri homo, ad quid magis voluit obscuro mulieris carcerem? Recte respondit D. Iren. lib. 4. advers. Haereses, & ait: *Nec enim iuste vitus fuisse inimicus, nisi ex muliere homo esset, qui vicit eum. Per mulierem enim homini dominatus est (scilicet diabolus) ab initio semetipsum statens contrarium homini, propter hoc, & Dominus semetipsum filium hominis conficitur, Diabolus non per semetipsum hominem est aggressus, & devicit; sed per mulierem per quam omnis hominis calus, & ruina introducta est; sic ut aqua lance res fieret, disposuit Deus, ut omnis victoria, & triumphus per alteram mulierem, nempe Virginem Mariam fieret. Propter hoc, & semetipsum filium hominis conficitur.*

17. Tertio: Videns Marcella Christi mansuetudinem, ac lenitatem, ad parentum Pharisaeorum blasphemias jactantium; ipsum misericenter laudet in Matre, *Beatus venter, qui te portavit:* Sciebat enim, quod Deus ex Maria habet, quod sit valde mansuetus, lenis ac pius: Deus olim daturus legem cum descendisset in montem Sinai. Exod. 1. n. 18. *Totus mons Sinai fumabat, eo quod descendisset Dominus Deus super eum in igne, & ascenderet fumus ex eo, quasi de fornace, eratque omnis mons terribilis.* Compose haec cum descensu Spiritus Sancti in Sion. *Factus est repente de caelo sonus, tanquam adveniens Spiritus vehementis, & replevit totam domum ubi erant sedentes & appaerunt illi dispersita lingua tanquam ignis: Actor. 2. n. 2. In utroque loco Deus descendit in igne: in Sinai totus Deus erat terribilis, & formidabilis; Eratque omnis mons terribilis: In Sion vero pietas & clementia diffundebatur abque ullo timore; Illi ob mortis terribilitatem omnes homines a se arcebat, ac excludat, ignis tanquam a fornace egrediens, hic vero mira suavitate, ac blanditia omnes ad salutiferas linguas ignis convocat. Unde tanta diversitas, in Sion dicitur de Apollolis Act. 1.*

18. **H**ae sancta mulier videns Christi magnalia, suis vocibus matrem ejus celebrat, sed cur ejus laudes non ex aliunde innotat, sed tantum ex utero, ac uberibus? generoso, ac gratulatorio animo agnoverat, lucem, quam acceperat ex Christi divinitate ab utero, ac uberibus Marianis originari, ac proveniri, inde mens ejus ad ventrem, ac ubera Virginis celebranda rapitur. Ecclesia ad virginem loquens ait. Cantic. 7. n. 4. *Venter tuus sicut aceruus tritici.* Alibi vero Ioan. 12. num. 24. *Granum frumenti.* Si unum tantum granum erat, unde si crescit, ut fieret aceruus magnus cadens, nempe, in terram Virgineam Mariae; sic inde amplificatus est, inde omnes nationes ad se adjungeret, ac traheret. Richard. de S. Laurent. lib. 4. de Laudibus Mariae, ait: *Nisi granum frumenti in utero virginalem, velut in terram fertilem, & bene excultam exercitio Spiritus Sancti prius cecidisset per incarnationem, & post hoc in cruce mortuum fuisset, ipsum mansisset, sed per hoc granum unicum factus est aceruus magnus, ac proinde ex terra fertili uteri virginis exculta exercitio Spiritus Sancti habuit Dei filius, ut sibi adjungeret omnes orbis nationes, ut augetur in aceruum magnum Ecclesia, proindeque ex utero matris congregavit ad se omnes gentes.*

19. Dicebat Isaias cap. 49. num. 5. *Et nunc dicit Dominus formans me ex utero servum sibi:* Deus Christus in utero Virgineo formabatur, tunc simul Pater loquitur ad filium, ut subdit Prophetia, & dixit, *parum est, ut sis mihi servus ad sustentandas tribus Jacob, & feces Israel convertendas. Dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terra.* Maxime ponderandum est, quando Pater constituit filium, ut non solum sit ad convertendas faces Israel; sed etiam usque ad extremas orbis nationes; formans me ex utero o servum sibi; ab Utero Mariano habet, ut non jam coarctetur in uno populo, ut olim dicebatur: *Natus in*

num. 14. *Erant omnes perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus, & Maria Matre Jesus.* Non ergo mirum, quod Sinai tam terribilis appateret; in Sion vero tanta benignitas panderetur; Dei descensus sine Maria terribilis, & formidolosus, cum ipsa apparente maxime lenis, affabilis: ac benignus. Hoc advoceo id, quod dixit. D. Epiphanius serm. de Laudibus Mariae, dicens: *O Beata Virgo sponsa caelestis Maria, caelum, templum, & thronus Divinitatis. . . Nubes caelestis, qua tonitruum Spiritus Sancti, in se ipsam reconditum deduxit in mundum, & imbrem Sancti Spiritus in universam terram ad producendum fidei fructum cum impetu dimisit, Mariae debetur: quod Spiritus Sancti tonitruum non sit terribilium, sed platum, & benignum in nos, quod maxime confirmabitur ex Quaestione sequenti.*

QUESTIO V.

Quare haec mulier encomis Virginem proclamans ejus uterum, & ubera tantum laudat?

18. **H**ae sancta mulier videns Christi magnalia, suis vocibus matrem ejus celebrat, sed cur ejus laudes non ex aliunde innotat, sed tantum ex utero, ac uberibus? generoso, ac gratulatorio animo agnoverat, lucem, quam acceperat ex Christi divinitate ab utero, ac uberibus Marianis originari, ac proveniri, inde mens ejus ad ventrem, ac ubera Virginis celebranda rapitur. Ecclesia ad virginem loquens ait. Cantic. 7. n. 4. *Venter tuus sicut aceruus tritici.* Alibi vero Ioan. 12. num. 24. *Granum frumenti.* Si unum tantum granum erat, unde si crescit, ut fieret aceruus magnus cadens, nempe, in terram Virgineam Mariae; sic inde amplificatus est, inde omnes nationes ad se adjungeret, ac traheret. Richard. de S. Laurent. lib. 4. de Laudibus Mariae, ait: *Nisi granum frumenti in utero virginalem, velut in terram fertilem, & bene excultam exercitio Spiritus Sancti prius cecidisset per incarnationem, & post hoc in cruce mortuum fuisset, ipsum mansisset, sed per hoc granum unicum factus est aceruus magnus, ac proinde ex terra fertili uteri virginis exculta exercitio Spiritus Sancti habuit Dei filius, ut sibi adjungeret omnes orbis nationes, ut augetur in aceruum magnum Ecclesia, proindeque ex utero matris congregavit ad se omnes gentes.*

19. Dicebat Isaias cap. 49. num. 5. *Et nunc dicit Dominus formans me ex utero servum sibi:* Deus Christus in utero Virgineo formabatur, tunc simul Pater loquitur ad filium, ut subdit Prophetia, & dixit, *parum est, ut sis mihi servus ad sustentandas tribus Jacob, & feces Israel convertendas. Dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terra.* Maxime ponderandum est, quando Pater constituit filium, ut non solum sit ad convertendas faces Israel; sed etiam usque ad extremas orbis nationes; formans me ex utero o servum sibi; ab Utero Mariano habet, ut non jam coarctetur in uno populo, ut olim dicebatur: *Natus in*

Dei benignitas maxime in nos fulget ac resplendet per Dei param.

D. Epiphanius

18.

Cantic. 7. Ioan. 11.

Richard. de S. Laur.

Lux, & pietas ingentia ab utero Mariano.

19. Mai. 49.

Lux non solum in Israel, sed in omnes gentes ab utero Virginis.

in Judas Deus: modo in omnes nationes, etiam remotissimas diffundatur.

20. Eodem etiam generoso, ac gratulatio, animo laudat etiam Mulier Virginis ubera Clamabat Divina Sponsa, Cantic. 8. num. 1. *Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris mea, ut inveniam te foris, & desculer te.* Non in domo, sed foris vult eum habere, nonne sciebat illa, quod inventus foris Abel a fra re suo Cain, eum occidit. Dicitur Genes. 4. n. 8. *Dixitque Cain ad fratrem suum Abel, egrediamur foras, &c.* Si ergo inventus foris Abel occiditur a fratre, cur desiderat ipsa fratrem suum foris invenire? cur foris non similem casum timet? Rationem indicant illa verba: *Sugentem ubera Matris mea.* Nempe, Mariæ; ille ab utero, & uberibus veniens fratrem occidit: Hic verd ab utero, & uberibus veniens fratribus est amabilis, ac multum propitius; & ideo ejus sponsa Ecclesia non vult eum concludi in una domo peculiari, sed foris, ut ejus lux & cognitio ad omnes pertranseat, omnemque illius participes sint. Tertullian. lib. de carne Christi, ait: *Eva enixa est Diabolum parvicidam. Contra Maria eum edidit, qui carnalem fratrem Israël emereptorem suum, salvam quandoque fecerat. In vulvam ergo Deus Verbum suum desulit, bonum fratrem, ut memoriam mali crederet. Ecce quanta nostra utilitas ab utero Mariano, ab illo exingitur memoria mali fratris; ab hoc vero habemus fratrem nostrum JESUM, qui omnes nos salvos faciat.*

21. *Diff. utrasque quaestiones.*

22. *Christus maxime iucundatur esse cum Virgine.*

23. *Cantic. 1.*

24. *Cornel.*

QUÆSTIO VI.

Quare hoc mulier in hoc preconio Virginis, non dixit: Beata que te genuit, vel peperit, sed tantum dixit: Beatum ventrem & ubera?

Sihæc mulier volebat Christum in Matre sua laudare, convenientius videbatur dicere secundum communem, & usitatum dicendum: Beata, que te genuit, & peperit: Ad quid his ommissis tantum ad ventrem, & ubera convertit sermonem, & hæc tantum laudat, ac extollit, cæteris omnibus prætermittis?

Respondeo: quod generatio fit in instanti, & genitus in partu exiit a Matre, ab eaque separatus; At dum est in utero cum ipsa convisceratur, ac demoratur per novem menses ad uberaque illius per longum tempus dorum a matrem commoratur, in illisque habetur, Christus autem Dominus maxime descetabatur, ac deliciabatur intus, & unice esse cum Matre sua, in ipsa, & cum ipsa, inde mulier extollit ventrem, & ubera tanquam proxima oblatione, ac iucunditate Christi.

Ad hoc respiciens ipsa Dei Mater, volens decetare quantam ejus delicia amarent Dei filium ex se natum in utero ejus. Ait Cantic. 1. n. 12. *Dum esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum:* Cornelios: Rex gloria fuit in accubitu suo, id est, cubavit in utero Virginis, cum ex ea carnem assumpsit, Et

non ait cum esset Rex in accubitu meo, sed suo: ob peccatam amorem erga illum, suum appellat. *Nardus mea dedit odorem suum.* Nardus est tractus maxime, ac excellentissime odoriferus, & inde significat complexionem omnium virtutum, ac donorum celestium, ut docet D. Bernard. serm. 71. Cassiodorus, Origenes, D. Gregorius, Beda, & alij. Et est sensus, cum supremus Rex esset in utero meo, tunc omnes meæ virtutes magno augmento magnam exhalarunt fragrantiam odoris ad voluptatem, & iucunditatem ipsius Regis. Guillelmus Abbas apud Delrium, ait: *Toto tempore quo Rex erat in accubitu suo, in meo utero in magnis debebat deliciis devotionis meæ, & Cardinalis Alanus apud eundem Delrium, ait: Postquam gloriosa Virgo, non solum mente, sed etiam ventre concepit, factus est in ea spiritualitatis Christi recubitus, ubi spiritualiter carnavit cum Patre, & Spiritu Sancto, ubi speciale fecit mansionem, ubi specialiter, & plenè recubuit; ergo dum esset Rex in accubitu suo, id est, in Maria: Nardus mea dedit odorem suum. Nullibi habet Rex accubitu, quem vocet suum, quem experiatur omni dulcedine, ac jubileo, quam uterum Mariæ.*

Ait Christus D. Cantic. 4. num. 4. *Vadam ad montem myrrha, & ad collem thuris:* Septuaginta legunt: *Ibo mihi ad montem myrrha, & ad collem thuris.* Quisnam est mons ad quem Christus D. dicit, tibi ire; nam olim ipse visus est Cantic. 2. num. 8. *Saliens in montibus transfiliens colles: hominibus ad salutem.* Ad montem Calvaria venit hominibus ad redemptionem, imo ad caelum ivit hominibus, ut ipse dicebat Joan. 14. num. 2. *Vado parare vobis locum:* Quis ergo mons est iste ad quem Christus sibi vadit nullus alijs quam Marianus uterum in quo ad voluptatem, ac delicias, venit, ut ibi iucundaretur, ac deliciaretur, ibique a suis desiderijs requiesceret. *Qui creavit me requiescit in tabernaculo meo:* Eccles. 24. num. 12. ad hoc respicit D. Zeno lib. 3. serm. 6. & ait: *Ab æterna de profectus Dei filius in prædicatione Virginis templo sibi met castametavit:* In alijs mysterijs hominum negotia agebat Christus D. inde nascitur in Bethleem, manifestatur Pastribus, adoratur a Magis, docet in templo, prædicat per varia loca, mortuos suscitavit, infirmos sanat: *At in prædicatione Virginis templo sibi met castametavit;* ibi sibi prospicit, quasi rem suam tractat, tanquam si peculiare ad suum beneplacitum, ac voluptatem.

Dicitur Genes. 2. num. 10. *Fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum Paradisum:* Omnia cum magno mysterio fiunt; si queras: quid fluvius ille significet, quare locus voluptatis? Audi Petrum Damianum serm. de Annuntiat. *Locum voluptatis uterum Maria intelligo, in quo cumulat omnes delicias deliciarum Dominus, de cuius deliciis Sanctus admittit oratione sic erudit. *Quis est ista, que ascendit de deserto deliciis affluens.* Fluvius ille egrediens est Christus ad irrigandam universam hominum terram cum gratia, & donis suis, & egreditur ex loco voluptatis utero, nempe, Mariano, qui est ei maxime amicus, & gratus.*

Ipsa Sanctissima virgo est iucundissima, ac amantissima paradisus deliciarum Dei. Sic ait

D. Bernard. Cassiod. Origenes. D. Gregor. Baia. Christus deliciabatur in utero Virginis. Guilelm.

Alanus.

24. Cantic. 4. Septuagint.

Cantic. 2.

Joan. 14.

Eccles. 24. Christus sibi venit in uterum Virginis. D. Zeno.

Gen. 2.

Damian.

Uterum Virginis paradisus voluptatis Christi.

26

Proculus

Proculus. Proculus oratione in Concilio Ephesino habitata tom. 6. cap. 7. dicens: *Tu, o Virgo, illibata Virginitatis thesaurus, decus, & ornamentum, & spiritualis secundi Adami paradus:* Similiter D. Damascenus oratione de Dormitione Virginis ait: *Tu spiritualis Edem exististi, antiqua illa salubrior, & divinior, siquidem in illa terrenus Adamus commorabatur, ac in te Dominus celestis: Amosioem Paradisum habet in matre Maria Christus, quam habuit Adamus in Edem Cantic. 4. num. 13. dicitur: *Emissiones tuæ paradus malorum punitorum, ac si dicat Jesus ad Matrem suam Mariam, emissiones tuæ, actiones tuæ, actus tui Fidei, Spei, Charitatis, ac aliarum virtutum sunt mihi paradus; cum omni suavitate fructuum, ac pomorum, S. Amadeus homil. 7. de Laudibus Mariæ, ait: *Maria præsentia, gratam veris temperiem exhibet, & quo favens se verteret, paradus erat, emissiones tuæ, ait sponsus, paradus malorum punitorum, cum pomorum fructibus cypei cum nardo, nardus, & crocus. Habet quippe Maria paradus mala punica in veritate virtutum, fructus pomorum in perfectione operum. Habet cyprum eum nardo, illam fertilem uvaram, hanc miri odoris herbam aromaticam sobriam ebrietatem sensuum, & suavem fragrantem opinionem virtutum.***

D. Damasc.

Cantic. 4.

Amaleus.

proculus oratione in Concilio Ephesino habitata tom. 6. cap. 7. dicens: Tu, o Virgo, illibata Virginitatis thesaurus, decus, & ornamentum, & spiritualis secundi Adami paradus: Similiter D. Damascenus oratione de Dormitione Virginis ait: Tu spiritualis Edem exististi, antiqua illa salubrior, & divinior, siquidem in illa terrenus Adamus commorabatur, ac in te Dominus celestis: Amosioem Paradisum habet in matre Maria Christus, quam habuit Adamus in Edem Cantic. 4. num. 13. dicitur: Emissiones tuæ paradus malorum punitorum, ac si dicat Jesus ad Matrem suam Mariam, emissiones tuæ, actiones tuæ, actus tui Fidei, Spei, Charitatis, ac aliarum virtutum sunt mihi paradus; cum omni suavitate fructuum, ac pomorum, S. Amadeus homil. 7. de Laudibus Mariæ, ait: Maria præsentia, gratam veris temperiem exhibet, & quo favens se verteret, paradus erat, emissiones tuæ, ait sponsus, paradus malorum punitorum, cum pomorum fructibus cypei cum nardo, nardus, & crocus. Habet quippe Maria paradus mala punica in veritate virtutum, fructus pomorum in perfectione operum. Habet cyprum eum nardo, illam fertilem uvaram, hanc miri odoris herbam aromaticam sobriam ebrietatem sensuum, & suavem fragrantem opinionem virtutum.

QUÆSTIO VII.

Quare dum mulier laudat ventrem, & ubera Matris, Christus respondet laudans audientes, & custodientes verba Dei?

Mulier alta voce clamavit: *Beatus venter, qui te portavit:* Christus respondet ibidem num. 28. *Quintimo Beati, qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud.* Notat Caietanus. *In hac commendatione, adverte, quod non dicit, qui audierunt, sed qui audiunt, & custodiunt ut intelligamus solos perseverantes audiendo, & custodiendo esse beatos: Non fat est, quod verbum Dei fuisset auditum, & custodium, sed insuper requiritur, ut in hoc persistamus, audiendo, & custodiendo.*

Cum Christus D. duxit, *Quintimo beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt:* Maxime inde extollit suam Sanctissimam Matrem, quæ illud audivit, & custodivit; ad cuius rei sensum dixit. Matth. 12. num. 50. *Quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui est in caelis, ipse meus frater, & soror, & mater est:* D. August. lib. de Virgin. cap. 3. in tractat. 16. Joan. ait. *Materna propinquitas nihil Maria profuisset: nisi feliciter Christum corde, quam carne gestasset. Beatior ergo Maria percipiendo fidem Christi, quam concipiendo carnem Christi. Ecce in Maria geminata respundet Marietas geminata, puritasque una mentis, altera ventris. Ex quo perbellè Richardus Victorinus exclamavit in Psalm. 51. *O puritas mentis, o fecunditas ventris, o summa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.* O præclarum Marianæ*

Rich. Vict. *Quam bonus fructus ventris Maria tam gloriosa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.*

Rich. Vict. *Quam bonus fructus ventris Maria tam gloriosa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.*

Rich. Vict. *Quam bonus fructus ventris Maria tam gloriosa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.*

Rich. Vict. *Quam bonus fructus ventris Maria tam gloriosa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.*

Rich. Vict. *Quam bonus fructus ventris Maria tam gloriosa puritas, o singularis fecunditas! quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.*

puritatis elogium! ex summa puritate, ac sanctitate Christi Dei, colligenda, & intelligenda puritas, ac sanctitas Mariæ Matris concipientis, *Quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis:* Altissima puritas Christi immutata est; ut sublimior omni mensura; sensus est tamen Marianæ puritatis, non quod filij puritatem adæquæ re possit, sed quod illi sit maxime, connexa, ac adjuncta. Proindeque à ventris Maternitate ad Maternitatem mentis, consultius Christum sermoem deflectit, ut augustissimæ Matris puritatem commendaret.

Ait Isaias 11. num. 1. *Egreditur Virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendit.* D. Bernard. serm. 2. *super Missus est:* sic ait: *In hoc tamen Isaias testimonio flos filium, virgam intellige Matrem:* Hoc posito obiter inquiri: cur potius Maria dicitur egressura de radice Jesse, quam de radice Abrahami, Isaac, Jacobi, Davidis, aut aliorum? Jesse juxta significatum Hebræum dicitur donum, seu gratiam, Cùm ergo Propheta ageret de generatione Mariæ, ait egressam esse à Jesse potius, quam ab illis Patriarchis, ut ostendat ejus originem, ac exordium esse à Dei dono, ac ejus gratia; in rem nostram: Virga est Sanctissima Deipara; flos, Christus Jesus: ut ait D. Bernard. & Richard. à S. Laurent. lib. 3. de Laudibus Mariæ: ubi sic ait: *Flos iucundus, odoriferus, & medicinalis, ex virga nascitur Christus, qui est flos nostrus, & inde dicitur Nazareus, id est, florians.* Flos ex virga pullulans ostendit ejus virtutem, bonitatem, ac qualitatem: qualis flos, & talis virga: Virga Maria, flos Christus Iesus: hinc ex puritate, sanctitate, ac excellentia floris Christi Iesu bene colligitur, quanta sit sanctitas, puritas, ac excellentia Virgæ, ac matris parentis.

Vis scire quanta sit connexio inter hunc florem, hanc virgam, inter Matrem, & Filium, accipe præclarum ponderationem ipsius Richardi à S. Laurent. l. 22. de Laudibus Mariæ ubi ait: *Virga florida, vel fructifera, si deorsum flectitur seorsum inclinatur floribus, vel fructibus. Si deorsum igitur ad terram, id est, ad te qui terra es amore, & servitio flectere virgam istam, & securus es amore, & servitio, flecte virgam istam, & securus esto: quia secum florem suum procul dubio inclinabit.* Maria est virga in cuius summitate, nempe, in materna fecunditate nitet flos, seu fructus ejus Christus D. & ad quam inclinatur virga, inclinatur & flos, seu fructus ejus: Si facias ad te hanc virgam Marianam inclinare, illamque tibi affectam habeas, absque dubio illius floridum fructum inclinatum habebis.

Dicitur in rem nostram; Cantic. 3. num. 6. *Qua est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumis ex aromatibus myrrha, & thuris, & universi pulveris pigmentarij:* Symmachus: *tamquam incensi evaporantis,* Et cur hæc virgula dabat vaporem, & odorem myrrha, thuris, & universi pulveris pigmentarij: Ex talibus enim aromatibus proveniebat, & nascebatur justus, Philo, & Aponius, Beda, D. Gregor. inquit: *Fumus de incenso nascitur: fumus ex aromatibus venit: Virga hæc Christus D. Virgam virgulem emittit Dominus ex Sion: Psalm. 109. Virga hæc dat odorem omnium virtutum, ac sanctitatum, & donorum: sed unde hæc virgula*

D. Bernard. Richard. à S. Laurent. Ex brisso nato colligitur virtus matris parentis.

Richard. à S. Laurent.

Cui Mariæ inclinatur; & sicutus ejus.

Cant. 3.

Symmach. Justus. Philo. Aponius. Beda. D. Gregor. Psalm. 109. Ex suavis odore Christi sentit odor matris parentis.